

Jaarverslag 2016

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Bestuursverslag	3
Algemene informatie	3
Raad van Toezicht	3
Beleid	5
Onderwijsinspectie	10
Evaluatie	10
Klachtenafhandeling	11
Personeelsbezetting	11
Financien	12
Toekomstparagraaf	19
Jaarrekening	28
Grondslagen en waarderingen	28
Balans (na resultaatverdeling)	31
Staat van baten en lasten	32
Kasstroomoverzicht	33
Toelichting op de balans	34
Toelichting op de staat van baten en lasten	39
Verplichte toelichting	43
Overige gegevens	47
Ondertekening	47
Gegevens over de rechtspersoon	48
Controle verklaring	49

Bestuursverslag

Algemene informatie

Stichting Leerlingzorg Primair Onderwijs Almere (SLA-PO) vormt het samenwerkingsverband PO zoals bedoeld in de wet Passend Onderwijs en werkt samen met ketenpartners aan een gemeenschappelijk en dekkend onderwijs-zorgaanbod. De dienstverlening aan scholen en leerlingen, alsook de beschikbaarstelling van expertise, onderzoek en toeleiden is met ingang van augustus 2014 vanuit de coöperatie Passend Onderwijs Almere vormgegeven. Dit betekent dat samen met het samenwerkingsverband VO vanuit een geïntegreerde organisatie het Ondersteuningsplan wordt uitgevoerd.

Het bestuur van de SLA-PO wordt vanaf de start gevormd door één bestuurder, gelijktijdig met de start van de coöperatie Passend Onderwijs Almere en de deelname van het samenwerkingsverband aan deze coöperatie. Vanaf dat moment is de bestuurder van het samenwerkingsverband tevens de directeur-bestuurder van de coöperatie. Deze is in handen van de heer R. Pet. Bij het samenwerkingsverband is een raad van toezicht gevormd. Alle schoolbesturen in Almere nemen deel aan het samenwerkingsverband en zijn lid van de coöperatie Passend Onderwijs Almere.

Het samenwerkingsverband primair onderwijs valt geheel binnen de gemeentegrenzen van Almere en omvat 19.905 leerlingen in het basisonderwijs (stand 1 oktober 2016). Daarvan volgt 3,16% het onderwijs in de drie scholen van het speciaal basisonderwijs en 1,09% in de voorzieningen van het speciaal onderwijs in Almere. Het landelijk gemiddelde voor het SBO in 2016 bedraagt 2,31% en voor het SO 1,58%.

Raad van Toezicht

De Ledenraad, welke is gevormd uit de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de coöperatie Passend Onderwijs Almere, treedt op als raad van toezicht van het samenwerkingsverband. De raad van toezicht is in 2016 in een vijftal vergaderingen bijeengekomen. In haar vergaderingen heeft de raad van toezicht zich op de hoogte gesteld van de inhoudelijke resultaten van de stichting en van de resultaten van de gevoerde bedrijfsvoering en het financieel beleid. Het beleid en beheer is gevoerd door de directeur-bestuurder binnen de kaders van het Ondersteuningsplan 2014-2018 en van de begroting 2016 annex de meerjarenraming.

Op initiatief van de ALV is in 2016 een uitgebreide evaluatie uitgevoerd waarbij de effecten en resultaten van passend onderwijs in Almere zijn geïnventariseerd bij besturen, schoolleiders, leerkrachten, zorgcoördinatoren en IB-ers. Deze evaluatie is in december 2016 afgerond met het vaststellen van de aanbevelingen, die in 2017 door het samenwerkingsverband en de schoolbesturen tezamen worden uitgewerkt in beleidsvoorstellen (Uitvoeringsagenda). De resultaten worden verwacht in het derde kwartaal 2017 waarna deze onderdeel kunnen vormen van het op te stellen Ondersteuningsplan voor de periode 2018-2022.

Vanwege het vertrek in februari 2017 van de directeur-bestuurder is door de raad van toezicht in november 2016 een selectieprocedure gestart om daarmee een opvolger aan te trekken. Bij het opstellen van het profiel zijn nadrukkelijk de externe partners van POA betrokken. Dit heeft in maart 2017 geleid tot de benoeming van een nieuwe directeur-bestuurder die zal aantreden medio juni 2017.

Onder meer de jaarrekening 2015 (juni 2016), de begroting 2017 en het financieel kader tot en met 2019 (december 2016) zijn door de Ledenraad behandeld en waar nodig vastgesteld en/of goedgekeurd. Een en ander is voorbereid door de auditcommissie zoals die is gevormd door de raad van toezicht. In haar vergaderingen heeft de auditcommissie zich verstaan met de directeur-bestuurder, de directeur regie en bedrijfsvoering en met de externe accountant, die in opdracht van de raad van toezicht is belast met de jaarrekeningcontrole.

Het kader voor de relatie tussen bestuur en raad van toezicht is vastgelegd in de statuten van het samenwerkingsverband en in een toezichtkader dat in november 2013 is vastgesteld door de ledenraad van genoemde coöperatie. Bovendien handelen de raad van toezicht en het bestuur van het samenwerkingsverband overeenkomstig de code voor goed bestuur zoals die is geformuleerd door de PO-raad ten dienste van haar leden. Het betreft de "Code Goed Bestuur in het primair onderwijs" welke is vastgesteld in de ALV van de PO-raad van 27 november 2014. Er wordt niet afgeweken van de code.

De samenstelling van de raad van toezicht is in 2016 ongewijzigd en kent een onafhankelijke voorzitter. De raad van toezicht bestaat uit de navolgende personen met als overeengekomen portefeuilleverdeling:

• de heer M. Denters	Onafhankelijk Voorzitter en Personeel
• mevrouw I. Verheggen	Financiën en Kwaliteit / audit commissie
• de heer M. Eijgenstein	Personeel
• de heer K. Oosterbaan	Financiën / audit commissie
• mevrouw S. van Rijnbach	Kwaliteit
• mevrouw T. Kruijer	Kwaliteit

Beleid

De werkzaamheden van het samenwerkingsverband in 2016 zijn gebaseerd op het ondersteuningsplan 2014-2018 Passend Onderwijs van de SLA-PO. Deels zijn de werkzaamheden gericht op de begeleiding c.q. extra ondersteuning van leerlingen in het regulier onderwijs, het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs, deels op de toeleiding naar de extra ondersteuning en de versterking van de basisondersteuning in met name het regulier onderwijs.

Het ondersteuningsplan bestaat uit een hoofdlijndocument met daarnaast een bronnenboek waarin alle wettelijk vereiste documenten zijn ondergebracht. Het geheel is te benaderen via onze website:

<http://www.passendonderwijs-almere.nl/over-passend-onderwijs/onder/primair>

In 2016 zijn een tweetal onderdelen van het bronnenboek geactualiseerd en opnieuw vastgesteld door de ledenraad. Toeleiding naar extra ondersteuning is geactualiseerd mede naar aanleiding van de ervaringen en ontwikkelingen van de afgelopen twee jaar. Daarnaast is de meerjarenbegroting 2017-2020 aangepast aan de laatste ontwikkelingen en kengetallen.

De opbouw van het verslag is gerelateerd aan het ondersteuningsplan. De werkzaamheden zijn gericht op alle Almeerse leerlingen om zo thuisnabij onderwijs te bieden. Per onderdeel is telkens het doel beschreven gevolgd door de stand van zaken. Waar mogelijk is dit tevens onderbouwd met cijfers.

Basisondersteuning

Activiteiten	Doel	Zwaartepunt
Basis op orde	Alle Almeerse scholen hebben een basisarrangement en een voldoende op de geselecteerde indicatoren gerelateerd aan ondersteuning en begeleiding.	2014-2016
Basisondersteuning	Alle Almeerse scholen voldoen aan de door het samenwerkingsverband omschreven basisondersteuning en kunnen in het verlengde daarvan een extra ondersteuningsarrangement verzorgen. Met name is de expertise op het terrein van gedrag, spraak/taalontwikkeling en het omgaan met lage- en hoge intelligentie (meer- en hoogbegaafde leerlingen) toegenomen.	2014-2016

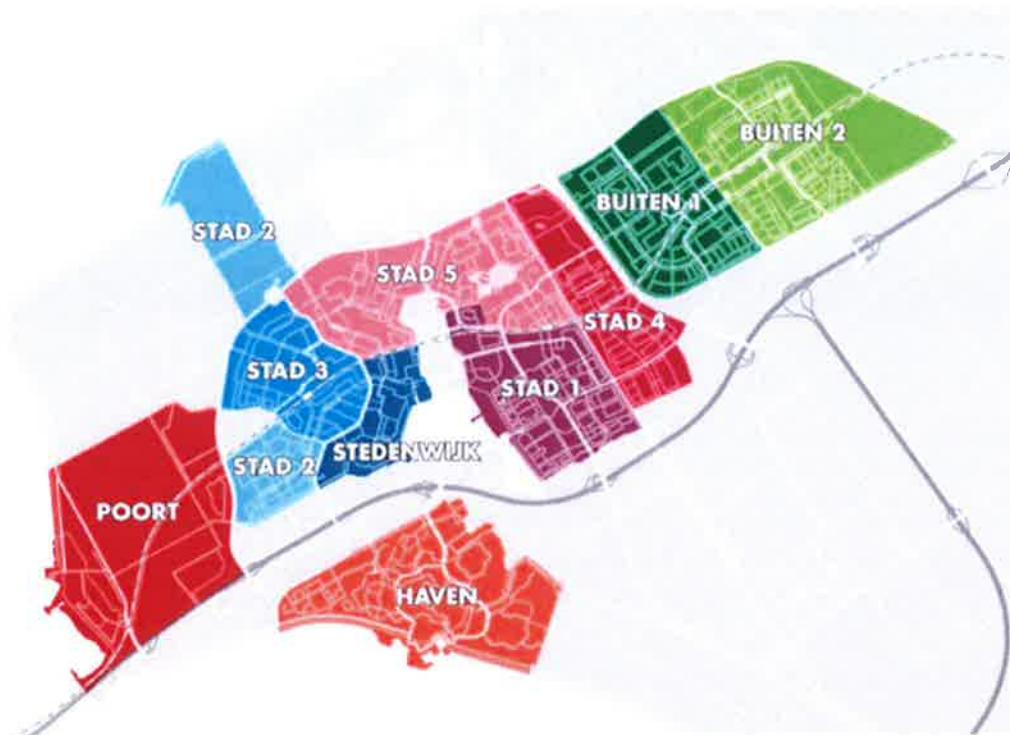
Vanuit het samenwerkingsverband zijn preventieve en lichte vormen van ondersteuning ter versterking van de basisondersteuning gerealiseerd. In hoofdlijnen omvat deze ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband de volgende activiteiten:

- Ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband door de inzet van experts op basis van vragen van de scholen primair onderwijs. Circa 44% van de scholen heeft hiervan gebruik gemaakt. In de meeste trajecten is na een intake de situatie in kaart gebracht en heeft op basis van een analyse een terugkoppeling naar de school plaatsgevonden. De nadruk lag met name op het pedagogische klimaat, taal, handelingsgericht werken, dyslexie, dyscalculie, gedrag, MLK en meer- en hoogbegaafd.
- Ten behoeve van meer- en hoofbegaafde leerlingen is binnen het samenwerkingsverband een netwerk ingericht van NEO-klassen en Talentenlab, verspreid over de vier stadsdelen binnen de gemeente Almere. In 2016 is het beleid op dit terrein geëvalueerd. Naar aanleiding hiervan is besloten een curriculum voor NEO en Talentenlab te ontwikkelen en te implementeren, waarbij de invoering fasegewijs zal plaatsvinden.
- Het samenwerkingsverband heeft in samenwerking met de gemeente het onderdeel dyslexie binnen de basisondersteuning verbonden aan dyslexie zorgniveau 4, dat onder de verantwoordelijkheid van de gemeente wordt uitgevoerd door een aantal behandelinstellingen.

Toeleiding

Activiteiten	Doel	Zwaartepunt
Wijkondersteuning	Alle tien wijken hebben een wijk-ondersteuningsprofiel waarin is beschreven welke ondersteuningsarrangementen binnen de wijk worden gerealiseerd.	2014-2016
Toeleiding	Maximaal 3% van de Almeerse leerlingen maakt gebruik van de extra ondersteuning binnen de stedelijke arrangementen.	2014-2018

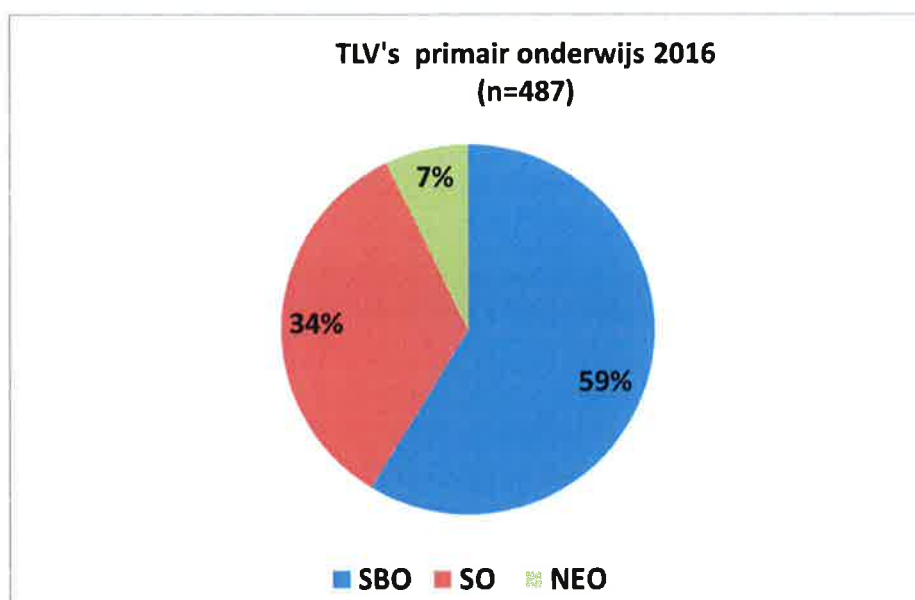
Ten behoeve van de ondersteuning en de begeleiding aan de scholen is het werkgebied ingedeeld in tien wijken (Passend onderwijs in de wijk). Binnen deze wijken zijn wijkteams geformeerd, die worden aangestuurd door vier teamleiders. Een wijkteam bestaat uit begeleiders onderwijs, orthopedagogen en psychologen. Op basis van vragen uit de scholen wordt een wijkteam uitgebreid met specifieke expertise vanuit de centrale organisatie. Tevens is een koppeling aangebracht met wijkteams sociaal domein met o.a. een schoolarts en – verpleegkundige, schoolmaatschappelijk werk en in een aantal wijken met een pedagogische medewerker vanuit projecten als Oké op School en Sterk in de Klas.

Voor het toeleiden naar extra ondersteuning in stedelijke voorzieningen in het speciaal (basis) onderwijs is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) dan wel een aanwijzing noodzakelijk. Bij het samenstellen van een dergelijk arrangement wordt uitgegaan van de onderwijsbehoefte van de leerling. Het toekennen van een arrangement op een reguliere school of via een toelaatbaarheidsverklaring ten behoeve van het speciaal (basis) onderwijs, gebeurt vanuit de directe onderwijsomgeving van het kind in nauw overleg met ouders. De verantwoordelijkheid ligt voornamelijk bij de school van de leerling. Dit proces wordt ondersteund door de orthopedagoog of psycholoog van het samenwerkingsverband.

In 2016 zijn door de afdeling Toeleiding in totaal 487 TLV's dan wel aanwijzingen (NEO en GIS groep) afgegeven. Tussen het aantal aanvragen en afgiften van TLV zit nauwelijks verschil. Het merendeel van de TLV's wordt afgegeven voor het speciaal basisonderwijs (59%). In 34% van de gevallen betreft het speciaal onderwijs (cat 1, 2 & 3). Het merendeel hiervan betreft een TLV categorie 1 (cognitief zeer beperkt, langdurig ziek, psychiatrisch gedrag of gedragsbeperking).

In de volgende grafiek is het aantal TLV's SO en SBO en de aanwijzingen NEO (n=487) in kaart gebracht.

Grafiek 1: Percentage afgegeven TLV's (incl. aanwijzingen) over de verschillende voorzieningen

Ten opzichte van 2015 (280 TLV's) is in het aantal afgiftes een flinke stijging te constateren. Deze wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de omzetting van zowel LGF- als SBO-beschikkingen naar TLV's. Een derde van de afgegeven TLV's in 2016 betrof een oude LGF- dan wel SBO-beschikking. De groei wordt daarnaast veroorzaakt door een stijging in het aantal TLV's voor het SBO.

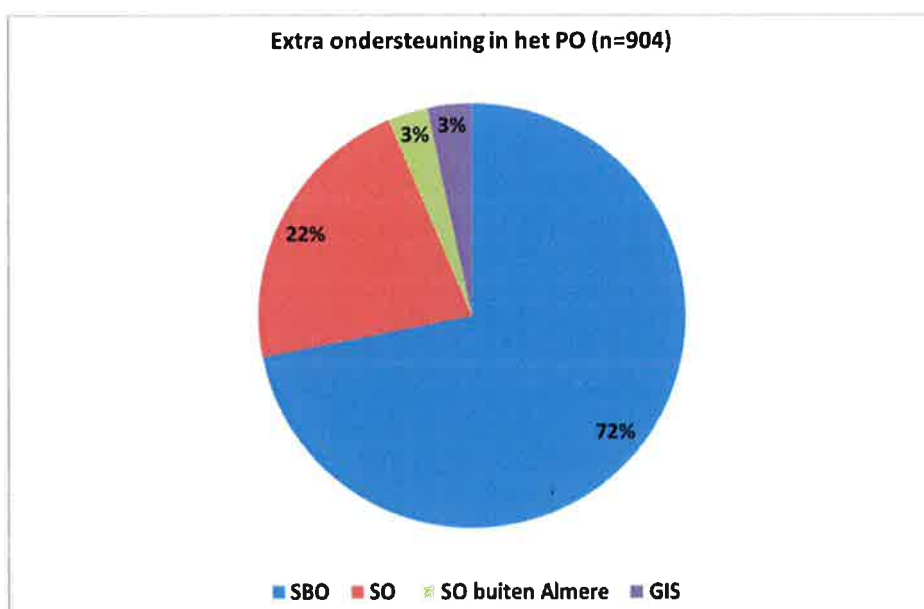
In het ondersteuningsplan is opgenomen dat 3% van de Almeerse leerlingen gebruikt maakt van de extra ondersteuning binnen de stedelijke voorzieningen. In 2016 bedraagt deze deelname 4,25% van de totale populatie in het basisonderwijs.

Extra ondersteuning

Activiteiten	Doel	Zwaartepunt
Dekkend aanbod	99% van de Almeerse leerlingen kunnen binnen Almere het onderwijs volgen dat bij hen past.	2014-2018

Eén van de belangrijkste taken van het samenwerkingsverband is de (mede-) bekostiging van het speciaal (basis)onderwijs en de toeleiding naar deze vorm van extra ondersteuning. Binnen het samenwerkingsverband zijn drie scholen voor speciaal basisonderwijs, die behoren tot het bestuur van ASG en stichting Prisma. Daarnaast zijn er drie scholen voor speciaal onderwijs binnen het samenwerkingsverband, die vallen onder het schoolbestuur van Almere Speciaal en Eduvier.

De instandhouding van het speciaal onderwijs voor categorie 1 (cognitief zeer beperkt, langdurig ziek, psychiatrisch gedrag of gedragsbeperking), categorie 2 (lichamelijke beperking) en categorie 3 (meervoudige beperking) behoort tot de verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband. Dit betekent ook dat de voormalig LGF-leerlingen, waarvan de beschikking doorliep tot augustus 2016, vallen onder deze noemer. Mede op basis van de onderwijsbehoeften van deze leerlingen is de LGF-indicatie in 2016 omgezet naar een TLV. Het samenwerkingsverband is tevens financieel verantwoordelijk voor Almeerse leerlingen die buiten Almere het speciaal onderwijs volgen. In onderstaande grafiek zijn de leerlingen opgenomen, die op 1 oktober 2016 gebruik maken van zowel de lichte als de zware ondersteuning.

Grafiek 2: Percentage leerlingen met extra ondersteuning in de verschillende voorzieningen

Ten opzichte van 2015 geven deze percentages een ander beeld. In 2015 zijn de voormalig LGF leerlingen in het (speciaal) basisonderwijs apart meegenomen. Het percentage Almeerse leerlingen die de extra ondersteuning krijgt op een school voor speciaal onderwijs buiten Almere is in 2016 gelijk gebleven.

In het ondersteuningsplan is opgenomen dat 99% van de Almeerse leerlingen binnen Almere het onderwijs volgt dat bij hen past. Slechts 0,13% van de Almeerse leerlingen maakt gebruik van de extra ondersteuning buiten Almere. Dit betekent dat ruim 99% van de Almeerse leerlingen het onderwijs volgt binnen de grenzen van het samenwerkingsverband.

Onderwijsinspectie

In het kader van het regulier inspectietoezicht heeft de inspectie van het onderwijs het samenwerkingsverband PO in het najaar van 2016 bezocht. Op basis van het wettelijk vastgestelde, vernieuwde onderzoekkader dat medio 2017 in werking zal treden, heeft de inspectie het samenwerkingsverband beoordeeld.

In haar conceptverslag (2016) heeft de inspectie het samenwerkingsverband beoordeeld op resultaten, kwaliteitszorg, ambitie en financieel beheer. Alle aspecten met uitzondering van kwaliteitszorg en resultaat met betrekking tot de wachtlijstproblematiek in het SO zijn als voldoende beoordeeld. Het bestuur van het samenwerkingsverband heeft ten aanzien van deze herstelopdracht een bezwaar ingediend.

Evaluatie

In de eerste helft van 2016 is door BMC, in opdracht van de Algemene Ledenvergadering (de schoolbesturen in Almere) van de coöperatie Passend Onderwijs Almere, een evaluatie onderzoek uitgevoerd naar de ervaringen en de effecten van Passend Onderwijs.

Zijn er de laatste twee jaar ook echt dingen veranderd? Wat merken ouders, leerkrachten/docenten, intern begeleiders, zorgcoördinatoren en directies nu eigenlijk van hoe wij passend onderwijs in Almere hebben georganiseerd? Werkt het? Komen er geen kinderen in de knel?

Over de uitgangspunten van het passend onderwijs in Almere zijn de besturen het met elkaar eens, blijkt uit dit onderzoek. Allen zijn ook in grote lijnen tevreden over de ontwikkelingen binnen de scholen, binnen de stad, over de samenwerking met de partners en met de gemeente.

De aanbevelingen zijn uitgewerkt in een Uitvoeringsagenda waarin beschreven staat wat op korte en middellange termijn wordt gerealiseerd. Via de website van passend onderwijs is de samenvatting van het eindrapport verspreid (zie: <http://www.passendonderwijs-almere.nl/over-passend-onderwijs/nieuws-over-passend-onderwijs/evaluatief-onderzoek-passend-onderwijs-in-almere>).

Op basis van de aanbevelingen worden de volgende thema's verder uitgewerkt:

- Schoolondersteuningsprofielen
- Ondersteuningsbehoefte om de basisondersteuning op scholen te versterken
- Afstemming onderwijs-jeugdhulp en verbeteren van de onderwijs- en zorgarrangementen
- Vraaggerichte ondersteuning
- Versterken handelings- en opbrengstgericht werken bij leraren in het PO
- Verminderen van de bureaucratie van toeleiding op basis van gepast vertrouwen
- Versterken van de samenhang tussen domeinen van basisondersteuning
- Crisis interventies
- Monitoring opbrengsten implementatie passend onderwijs
- Verdere uitwerking van de governance

Klachtenafhandeling

In 2015 is door de twee samenwerkingsverbanden (PO en VO) gewerkt met een klachtenregeling voor Toeleiding en aansluiting gezocht bij de landelijke klachtencommissie onderwijs. In 2015 is door de samenwerkingsverbanden een eigen klachtencommissie ingericht. In 2016 zijn door ouders en scholen geen klachten ingediend.

Personeelsbezetting

Sinds de inwerkingtreding van de Wet Passend Onderwijs op 1 augustus 2014 worden de onderwijsbegeleiding en het beschikbaar stellen van expertise en advisering, voor zowel PO als VO, uitgevoerd in teams met daarin medewerkers en expertise in dienst van het samenwerkingsverband PO en in dienst van het samenwerkingsverband VO. Tussen de beide samenwerkingsverbanden vindt onderling een verrekening plaats van de geleverde diensten aan de schoolbesturen in Almere.

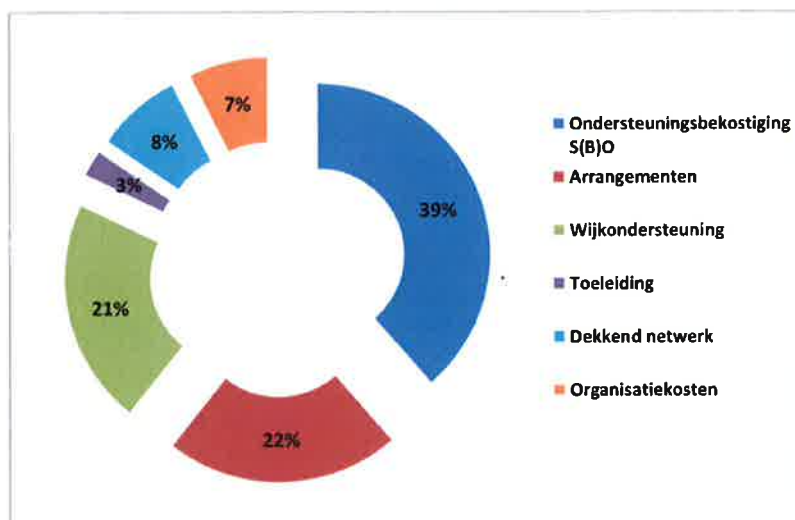
Voor wat betreft de personele formatie en daarmee van het aandeel van het samenwerkingsverband PO, kan de volgende informatie worden gegeven.

	2016	2015
Aantal medewerkers	64	70
Aantal FTE	47,0	48,4
<i>Uitsplitsing FTE</i>		
Bestuur/management	1,0	1,0
OOP	29,6	30,2
OP	16,4	17,3
<i>Verzuim</i>		
Kort verzuim	1,23%	0,84%
Lang verzuim	4,26%	2,88%

De medewerkers die vallen onder OP en OOP zijn merendeels (senior) begeleiders onderwijs, adviseur en teamleiders welke worden ingezet in de scholen c.q. de begeleiding in de wijken. Slechts een klein gedeelte van de medewerkers, die vallen onder OOP, zijn stafmedewerkers en medewerkers van de afdeling Toeleiding.

Financien

In onderstaande grafiek is de realisatie van de middelen gerelateerd aan de beleidsmatige hoofdlijnen van het ondersteuningsplan 2014–2018 van het samenwerkingsverband, in percentages opgenomen. De financiële verantwoording en verdere uitsplitsing is opgenomen in de volgende hoofdstukken.

Grafiek 3: Verdeling middelen 2016 op basis van het ondersteuningsplan

Een vergelijking tussen 2015 en 2016 is niet goed mogelijk mede door de wijziging van de bekostigingsgrondslag in het kader van de wet passend onderwijs. Vergelijking met de realisatie 2015-2016 op dit vlak blijft derhalve achterwege.

De inzet van de middelen wordt in de navolgende paragraaf uiteengezet in relatie tot de begroting 2016. Voor wat betreft de kosten van Toeleiding en de Organisatiekosten geldt dat hier het PO-deel zichtbaar wordt uitgedrukt in een percentage van het PO-budget.

Met betrekking tot Toeleiding en Organisatiekosten moet worden opgemerkt dat deze kosten worden gemaakt door de geïntegreerde organisatie van beide samenwerkingsverbanden. Vanuit dat perspectief is het aandeel van die kosten als volgt:
Toeleiding 1% en Organisatiekosten 4% van het totaal van beide samenwerkingsverbanden (PO en VO).

Het resultaat over 2016 komt neer op (negatief) - € 92.710. In de exploitatie van het samenwerkingsverband PO over 2016 is zichtbaar een negatief resultaat van € 792.710. Hiervan wordt € 700.000 gedekt door de inzet van een bestemde reserve ad € 700.000. Dit bedrag betreft de in 2015 gevormde bestemde reserve knelpunten arrangementen waarvan met de schoolbesturen is overeengekomen dat deze middelen in 2016 worden ingezet als eenmalige arrangementsmiddelen voor de scholen voor het oplossen van knelpunten in de extra ondersteuning.

Het resultaat exclusief de toevoeging vanuit de bestemde reserve was begroot op negatief € 724.300, vergelijkbaar met het gerealiseerde negatieve resultaat van € 792.710. Onderstaand wordt ingegaan op de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Vanwege het negatieve resultaat van € 92.710 daalt de algemene reserve van € 1.181.160 naar € 1.088.450. De bestemde reserve knelpunten extra ondersteuning neemt af met € 700.000 en komt hiermee uit op nihil.

Naast de eigen activiteiten (cluster 3 en cluster 4) van het samenwerkingsverband PO wordt door het samenwerkingsverband expertise en begeleiding geleverd voor arrangementen voor leerlingen met een Taal Ontwikkel Stoornis (TOS). Het resultaat op deze cluster 2 activiteiten is over 2016 € 399.239 positief. De rijksmiddelen, die uit hoofde van de samenwerkingsovereenkomst met de cluster 2 instelling Viertaal ter beschikking komen van het samenwerkingsverband, blijven gereserveerd voor TOS-leerlingen. De geldstromen van cluster 2 enerzijds en cluster 3 en 4 anderzijds, blijven strikt gescheiden. Het resultaat wordt volledig toegevoegd aan de bestemde reserve TOS welke hierdoor groeit van € 161.983 naar € 561.222.

De begroting 2016 is ingedeeld overeenkomstig het ondersteuningsplan, terwijl de jaarrekening is ingedeeld zoals voorgeschreven in de richtlijnen voor de jaarverslaggeving onderwijs. Om toch een inzichtelijk beeld te geven van de werkelijke uitkomsten ten opzichte van de begroting, is hierna een overzicht opgenomen van de uitkomsten op basis van de componenten van het ondersteuningsplan.

Resultatenrekening 2016 o.b.v. Ondersteuningsplan

	Realisatie 2016 EUR	Begroot 2016 EUR
Kosten		
2.1 Ondersteuningsbekostiging	4.134.861	4.058.300
Doorfinanciering DUO t.b.v. SO	2.259.759	2.147.400
Financiering SBO boven 2%	1.688.137	1.730.600
Groeibekostiging SO	144.680	137.300
Doorfinanciering andere SWV's	42.285	43.000
2.2.1 Arrangementen	2.364.277	2.310.400
Lopende verplichtingen LGF	249.760	253.900
Compensatie afgelopen LGF-indicaties	31.267	31.300
Knelpunten BaO extra ondersteuning	700.000	700.000
Arrangementen in de wijk	833.578	753.300
Arrangementsgelden SBO	178.274	188.900
SBO kleutergroepen algemeen	149.335	156.000
GIS-groepen PO	222.063	227.000
2.2.2 Onderwijskwaliteit en basisondersteuning	-	125.000
Projecten (stelpost)	-	125.000
2.2.3 Wijkondersteuning	2.293.683	2.141.400
Begeleiding in uren	1.988.159	2.141.400
Onderzoek	305.524	
2.2.4 Toeleiding	261.760	275.100
Aandeel SWV-PO	261.760	275.100
2.2.5 Dekkend netwerk	859.393	860.800
P-GIS groepen	22.750	39.000
Meerbegaafden	288.000	288.000
Kleutergroep Triangel Bombardon	117.035	90.000
SBO structuurgroepen Bombardon	135.216	131.800
Praktijkgroep Watertuin	81.832	86.700
Extra voorzieningen Speciaal Onderwijs	156.333	185.300
Uitbreiding dekkend netwerk	58.227	40.000
2.2.6 Organisatiekosten	795.461	709.700
Bestuur- en stafkosten	795.461	709.700
Totaal kosten samenwerkingsverband PO	10.709.435	10.480.700

	Realisatie 2016 EUR	Begroot 2016 EUR
Opbrengsten		
3.1 Rijksbijdragen	9.679.856	9.391.600
Lichte ondersteuning	3.341.311	3.243.300
Zware ondersteuning	6.272.821	6.081.400
Specifieke ondersteuning	65.724	66.900
3.2 Baten overige	236.869	364.800
Opbrengsten ihkv dienstverlening scholen	236.869	364.800
Totale opbrengsten samenwerkingsverband PO	9.916.725	9.756.400
Resultaat (-/- = tekort)	-792.710	-724.300
Dekking uit reserves SGA	700.000	731.300
Resultaat - na specifieke dekking	-92.710	7.000
Viertaal / TOS		
Kosten		
Arrangementen	1.039.053	1.452.000
Lopende verplichtingen LGF PO	116.950	191.500
Arrangementen PO nieuw	162.096	300.000
GIS-groepen PO	582.408	764.400
Lopende verplichtingen LGF SBO	23.401	23.400
Arrangementen SBO nieuw	3.115	16.700
Dependance A. Rozendaalschool	151.083	156.000
Wijkondersteuning	346.508	351.100
Begeleiding in uren	346.508	351.100
Opbrengsten	1.784.800	1.803.100
TOS-instelling Viertaal	1.784.800	1.803.100
Resultaat Viertaal / TOS	399.239	-
Resultaat SWV totaal generaal - na specifieke dekking	306.529	7.000

Algemeen

Door de afzonderlijke weergave van de financiële middelen van de TOS-activiteiten ontstaat een tweeledig resultaat. Het resultaat op de TOS activiteiten blijft voor toekomstige TOS-activiteiten gereserveerd en wordt hiertoe toegevoegd aan de specifieke bestemde reserve TOS.

Datzelfde principe geldt (uiteraard) voor de nog niet ingezette rijksbekostiging (cluster 3 en 4), die is opgenomen in de algemene reserve van het samenwerkingsverband. Deze blijven beschikbaar voor toekomstige beleidsuitgaven voor zware voorzieningen, stedelijke voorzieningen en specifieke arrangementen alsook voor arrangementen binnen de scholen.

Opbrengsten

In de jaarrekening bestaan de rijksbijdragen voor samenwerkingsverbanden passend onderwijs uit de bruto bijdragen op basis van de leerlingaantallen in het basisonderwijs en het speciaal basisonderwijs en de verplichte afdracht van rijksmiddelen aan deelnemende scholen en schoolbesturen.

In de voorgaande resultatenrekening op basis van het ondersteuningsplan zijn deze afzonderlijk weergegeven. De opbrengsten uit Rijksbijdragen komen € 288.256 hoger uit dan begroot. Dit heeft merendeels te maken met CAO ontwikkelingen, welke zijn verwerkt in de door DUO bijgestelde rijksbekostiging.

De overige baten komen € 127.931 lager uit dan begroot. Het betreft hier de detachering van medewerkers naar externe organisaties.

Kosten

De ondersteuningsbekostiging van leerlingen (2.1) in het speciaal onderwijs woonachtig in de gemeente Almere wordt vanuit de bijdrage van het samenwerkingsverband door DUO bekostigd. Dit betreft de scholen van Eduvier en Almere Speciaal en enkele scholen buiten Almere waar leerlingen uit Almere speciaal onderwijs volgen. De hoogte van deze rijksbekostiging is door DUO bepaald en de uitbetaling vindt rechtstreeks plaats aan de betreffende schoolbesturen. Begroot was voor 2016 een bedrag van € 2.147.400, uitbetaald is € 2.259.759. Oorzaak van de hogere kosten is met name de verhoging van de bedragen in verband met de CAO ontwikkelingen.

De SBO-scholen (Watertuin, Klimop en Bombardon) ontvangen zelf de eigen basisbekostiging plus een aanvullende ondersteuningsbekostiging voor het leerlingaantal onder de 2% van het aantal leerlingen in het primair onderwijs. Voor 2016 betekent dit dat het SBO voor 411 leerlingen zelf de ondersteuningsbekostiging heeft ontvangen van DUO. Het samenwerkingsverband is verplicht de ondersteuningsbekostiging bij te dragen voor het aantal leerlingen in het SBO boven de 2%. Het samenwerkingsverband maakt hiertoe afspraken met het SBO inzake de verwachte leerlingaantallen. Begroot was een bijdrage van € 1.730.600, gerealiseerd is een bijdrage van € 1.688.137. Het verschil is merendeels te verklaren door een lager verwacht leerlingaantal in schooljaar 2016-2017.

Vanaf 2014 is een deel van het budget, dat beschikbaar is voor arrangementen (2.2.1), bepaald door aflopende LGF-verplichtingen. In schooljaar 2015-2016 is dat voor het laatst. Door deze afloop is financiële ruimte ontstaan voor het bekostigen van arrangementen op scholen of in de wijk. Het beschikbare budget voor arrangementen is daarmee gelijk te stellen aan het oorspronkelijk budget van het totaal van de toenmalige LGF-middelen. Het beschikbare budget is op basis van het totaal aantal leerlingen verdeeld over de scholen in het regulier basisonderwijs. De scholen geven zelf inhoud en uitvoering aan de arrangementen. Het betreft geoormerkt (passend onderwijs) geld, waarover een schoolbestuur zich zal verantwoorden.

Door de verdere vrijval van LGF middelen is er ruimte ontstaan om de arrangementsmiddelen voor schooljaar 2016-2017 te verhogen. Een budget van € 191.500 is toegevoegd aan de arrangementsmiddelen. In 2016 leidt dit tot een extra uitgave van € 80.000 aan arrangementen in de wijk. Het eerder genoemde extra beschikbare budget ad € 700.000 voor knelpunten in de extra ondersteuning is volledig ingezet in 2016.

De PM opgenomen post voor projecten onder Onderwijskwaliteit en Basisondersteuning (2.2.2) zal gebruikt worden voor nieuwe beleidsplannen in schooljaar 2016-2017. Onderdeel daarvan is de verhoging van de categorie bekostiging voor specifieke leerlingen bij onder meer de Bongerd en de Olivijn. Voor deze groep leerlingen is de huidige bekostiging onvoldoende passend is bij de ondersteuningsbehoefte. De uitvoering van dit besluit zal in 2017 leiden tot uitgaven. Datzelfde zal ook nodig zijn in het SBO.

Bij het samenwerkingsverband is de expertise beschikbaar voor scholen en voor leerlingen als het gaat om het inrichten van voorzieningen en arrangementen, onderzoek en diagnostiek, begeleiding van scholen en leerlingen, wijkgericht samenwerken enzovoorts. De kosten voor deze expertise komen terug onder de kosten voor Wijkondersteuning (2.2.3). De expertise wordt in uren verdeeld c.q. beschikbaar gesteld aan wijken en scholen waarbij de verdeelsleutel het aantal leerlingen is. Over de inzet worden elk jaar opnieuw afspraken gemaakt. Het merendeel van de medewerkers is in dienst van het samenwerkingsverband PO, slechts een klein deel is in dienst van het samenwerkingsverband VO. De kosten voor de inzet van expertise worden verdeeld over de 2 samenwerkingsverbanden in de verhouding 69% PO en 31% VO.

De kosten voor onderzoek maakten tot en met 2015 tevens onderdeel uit van deze verdeling. Onderzoek geschiedt met name in het basisonderwijs en niet in het voortgezet onderwijs. Er is dan ook besloten de kosten niet langer te verdelen, maar geheel ten laste te laten komen van het PO. Begroot voor onderzoek was in 2016 € 138.500. De kosten zijn uitgekomen op € 305.524. Het besluit om alle onderzoeken door passend onderwijs uit te laten voeren is hier debet aan.

Onder de kosten voor Toeleiding worden de gezamenlijke kosten voor het toeleiden van leerlingen naar stedelijke voorzieningen verantwoord. De kosten worden merendeels gemaakt binnen het samenwerkingsverband PO en slechts deels binnen het samenwerkingsverband VO. De totale kosten worden in de verhouding 69/31 verdeeld over PO en VO. De gerealiseerde kosten sluiten aan bij de begroting.

Onder het Dekkend netwerk (2.2.5) worden verschillende specifieke voorzieningen bekostigd die bijdragen aan een compleet netwerk van stedelijke voorzieningen in Almere. De komende jaren zal hier blijvend op worden geïnvesteerd. Belangrijk hierbij is het in samenwerking met het samenwerkingsverband VO kunnen bieden van voldoende voorzieningen voor kinderen en jonge mensen in de leeftijd van 3 tot 27 jaar. De uitgaven voor het dekkend netwerk sluiten aan bij de begroting van 2016.

Bij de Organisatiekosten (2.2.6) staan de kosten verantwoord, die samen met het samenwerkingsverband VO, worden gemaakt vanwege een gemeenschappelijke bedrijfsvoering.

De twee samenwerkingsverbanden PO en VO (waaronder de tussenvoorziening OPDC), de onderwijsvoorzieningen van Almere Speciaal en het Taalcentrum Almere worden vanuit eenzelfde bestuurlijke samenstelling bestuurd. Bovendien delen de genoemde stichtingen de directievoering, de stafexpertise en de stafondersteuning. Deze kosten zijn daarom niet opgenomen onder de personeelskosten of bedrijfskosten, maar onder de noemer Organisatiekosten. Het samenwerkingsverband PO wordt voor 35% van de genoemde kosten belast en het samenwerkingsverband VO voor 30% (waarvan 5% voor het OPDC). De resterende 35% van de kosten wordt verdeeld over Almere Speciaal (20%) en het Taalcentrum (15%). De samenwerking omvat ook de realisatie van een beleidsmatige en strategische samenwerking met partners in de jeugdzorg, beleidsontwikkeling in samenwerking met de gemeente Almere, doorlopende leerlijnen enzovoorts.

Tevens worden onder de Organisatiekosten de centrale bedrijfskosten verantwoord die bestaan uit de huisvestingskosten, kosten voor ICT en overige kantoorkosten van het centrale kantoor. Deze kosten worden gezamenlijk gedragen door het samenwerkingsverband PO en VO in de verhouding 69/31, rekening houdend met een summiere bijdrage van Almere Speciaal en het Taalcentrum.

Tot slot worden onder de Organisatiekosten de eigen kosten van het samenwerkingsverband PO verantwoord zoals kosten voor administratie en beheer.

Het aandeel in de Organisatiekosten voor het samenwerkingsverband PO was begroot op € 709.700. Gerealiseerd is een bedrag van € 795.735. De afwijking van € 86.035 is voor € 54.853 te verklaren uit extra kosten voor de evaluatie passend onderwijs uitgevoerd door BMC (totale kosten € 79.497, deels doorbelast aan Samenwerkingsverband VO). Daarnaast heeft de vervanging van ziekte geleid tot hogere kosten.

Viertaal/TOS

De opbrengsten voor Viertaal liggen in lijn met de begroting. Het aantal leerlingen in de nieuwe arrangementen ligt nog achter op de verwachtingen. Inzake de bijdrage vanuit de Viertaalmiddelen aan de GIS-groepen binnen het reguliere onderwijs zijn nieuwe afspraken gemaakt, welke reeds deels in schooljaar 2015-2016 hun uitwerking vonden en welke verder zijn doorgezet in schooljaar 2016-2017. Beide punten hebben ertoe geleid dat de kosten voor TOS-arrangementen € 412.947 lager zijn dan begroot.

Financiële kengetallen

Vermogensbeheer	Signalerings- waarde	2016	2015
Solvabiliteit	< 0,30	0,60	0,65
Weerstandsvermogen	< 0,05	0,49	0,43

Budgetbeheer	Signalerings- waarde	2016	2015
Huisvestingsratio	> 0,10	0,02	0,03
Liquiditeit	< 0,75	2,40	2,81
Rentabiliteit		-0,12	0,25

Alle kengetallen blijven, net als in 2015, binnen de gestelde signaleringswaarden. Dit maakt het noodzakelijk, dat in 2017 plannen worden uitgewerkt om de reserves te verkleinen tot een verantwoord minimum, opdat meer middelen kunnen worden ingezet voor arrangementen en voorzieningen.

Toekomstparagraaf

Continuïteit en financieel beeld 2016-2019

De financiële positie van het samenwerkingsverband blijft van voldoende omvang om daarmee de continuïteit mede te waarborgen. Op grond van de huidige inzichten in de toekomstige inkomsten en uitgaven is het financiële beeld als volgt.

Financiële ontwikkeling

Verwachte leerlingaantallen BAO en SBAO per 1-10

	2016 real	2017	2018	2019
Leerlingaantal BAO	19.905	19.702	19.478	19.346
Leerlingaantal SBO	650	647	637	628

Het verwachte leerlingaantal BAO en SBO is gebaseerd op de meest recente leerlingprognose voor het samenwerkingsverband (peildatum 1-10-2015) welke beschikbaar is gesteld op de site van DUO. Er is geen specifieke aanleiding om wijzigingen aan te brengen in deze aantallen. De realiteit per 1-10-2016 wijkt licht af t.o.v. de in de begroting 2017 meegenomen aantallen (BAO:19.905 versus 19.892; SBAO: 650 versus 656).

Verwachte leerlingaantallen SO per 1-10

	2016 real	2017	2018	2019
Categorie 1	153	153	153	153
Categorie 2	44	44	44	44
Categorie 3	27	27	27	27
Leerlingaantal SO totaal	224	224	224	224

In het speciaal onderwijs en het speciaal basisonderwijs zijn, in samenwerking met de gemeente en verschillende organisaties vanuit de jeugdzorg, een aantal speciale onderwijs-jeugdzorgarrangementen ingericht. De ondersteuningsbehoefte van de leerlingen in deze arrangementen is dusdanig groot, dat het noodzakelijk is aan deze leerlingen een categorie 2 bekostiging toe te kennen en in sommige gevallen is hier een categorie 3 nodig.

Tussen 2015 en 2016 is een groei te zien van het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs. Deze groei is vooral zichtbaar binnen categorie 2. Verwacht wordt dat het SO niet verder zal groeien, maar dat de verschuiving naar zwaardere ondersteuning (i.c. naar categorie 2 en 3) wel wordt gehandhaafd.

De realiteit van 1-10-2016 wijkt licht af t.o.v. de in de begroting 2017 meegenomen aantallen (Cat.1:153 versus 152; Cat.2: 44 versus 43; Cat.3: 27 versus 25).

Verwachte personele bezetting

	2016 real	2017	2018	2019
Bestuur/management	1,0	1,0	1,0	1,0
OOP	29,6	29,6	29,6	29,6
OP	16,4	15,2	15,2	15,2
Personele bezetting in FTE	47,0	45,8	45,8	45,8

In 2016 is door BMC een evaluatie uitgevoerd op de resultaten en effecten van het passend onderwijs in Almere en daarmee ook op de inzet van middelen en expertise vanuit het samenwerkingsverband, zoals dat een onderdeel is van Passend Onderwijs Almere (POA). Overigens moet hier worden gemeld dat het beleid van zowel het samenwerkingsverband PO als dat van het samenwerkingsverband VO in Almere zijn samengebracht in één uitvoeringsorganisatie.

De, vanuit deze evaluatie door de algemene ledenvergadering overgenomen aanbevelingen, worden in 2017 in samenwerking met schoolbesturen en het samenwerkingsverband uitgewerkt. Naar verwachting kunnen de uitwerkingen in het derde kwartaal 2017 worden vastgesteld. Daarna is nadere uitwerking mogelijk in beleidsaanpassingen voor de beleidsplanperiode 2017-2020 en de aanpassingen in de beschikbaarstelling van expertise en begeleiding, zoals die door het samenwerkingsverband wordt geleverd aan schoolbesturen en scholen. Daarom is in de voorliggende meerjarenraming geen rekening gehouden met mogelijke aanpassingen in het beleidsinstrumentarium en expertise-aanbod van POA.

Binnen Passend Onderwijs Almere (POA) worden bestuur, directie en stafdiensten gezamenlijk gevoerd. Op basis van een vastgestelde verdeelsleutel worden de besturing en de stafondersteuning verzorgd en verdeeld over een viertal stichtingen (en werkgevers) waaronder het samenwerkingsverband PO. Op basis van de samenwerkingsovereenkomst "Kosten voor gemene rekening" wordt een deel van de kosten voor bestuur en staf doorberekend aan de 3 andere stichtingen vallend onder de coöperatie Passend Onderwijs.

De inzet van begeleiders onderwijs en adviseurs, die worden ingezet ten dienste van de schoolbesturen en scholen in zowel het PO als het VO, is georganiseerd in teams binnen het samenwerkingsverband PO en VO. De kosten van deze inzet wordt verdeeld in de verhouding 69 (PO) / 31 (VO).

De twee samenwerkingsverbanden zijn uit hoofde van de wet Passend Onderwijs gericht op cluster 3 en 4 leerlingen. Voor het aanbieden van expertise en begeleiding aan cluster 2 leerlingen in Almere is een vijfjarige samenwerkingsovereenkomst gesloten met Viertaal. Op basis van deze overeenkomst worden medewerkers van het samenwerkingsverband ingezet voor de begeleiding van kinderen met een Taal Ontwikkel Stoornis (TOS). In de aantallen personele inzet is deze inzet ook opgenomen. Deze medewerkers worden bekostigd uit de middelen van Viertaal. Deze cluster 2 middelen worden strikt gescheiden van de rijksbekostiging voor cluster 3 en 4. De middelen zijn opgenomen in een bestemde reserve en maken als zodanig geen deel uit van de beschikbare beleidsmiddelen (rijksbekostiging) van het samenwerkingsverband.

Verwachte balansen

EUR (x 1.000)	2016 real	2017	2018	2019
Activa				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	133	115	96	97
Totaal vaste activa	133	115	96	97
Vlottende activa				
Vorderingen	321	321	321	321
Liquide middelen	2.340	2.396	2.434	2.464
Totaal vlottende activa	2.661	2.717	2.755	2.785
Totaal activa	2.794	2.832	2.851	2.882

EUR (x 1.000)	2016 real	2017	2018	2019
Passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	1.088	1.126	1.145	1.176
Bestemmingsreserve TOS	561	561	561	561
Eigen Vermogen	1.650	1.688	1.707	1.738
Voorzieningen	37	37	37	37
Kortlopende schulden	1.107	1.107	1.107	1.107
Totaal passiva	2.794	2.832	2.851	2.882

Verwachte resultatenrekeningen

EUR (x 1.000)	2016 real	2017	2018	2019
Baten				
Rijksbijdragen	11.471	11.379	11.521	11.710
Verplichte afdrachten SO en SBO	-4.093	-4.080	-4.223	-4.206
Doorfinanciering aan schoolbesturen	-4.247	-4.128	-4.145	-4.346
Bijdragen overige overheid	43			
Overige baten	178	160	160	160
Totaal baten	3.353	3.331	3.313	3.318
Lasten				
Personeelslasten	3.306	2.968	2.968	2.968
Afschrijvingen	55	38	39	32
Huisvestingslasten	82	65	65	65
Overige lasten	307	222	222	222
Totaal lasten	3.750	3.293	3.294	3.287
Saldo baten en lasten	-397	38	19	31
Financiële baten	3	0	0	0
Resultaat	-393	38	19	31

De Rijksbijdragen en de verplichte afdrachten SO en SBO zijn gestoeld op de reeds onder de verwachte leerlingaantallen BaO, SBaO en SO genoemde getallen. Bij de doorrekening naar financiële bedragen is gebruik gemaakt van het Infinite-model voor PO.

De post Doorfinanciering aan schoolbesturen laat in eerste instantie een daling zien van 2016 op 2017. Het speciale budget voor knelpunten in de ondersteuning in het basisonderwijs in 2016 van € 700.000 geeft hier een vertekend beeld. Na eliminatie van dit budget is een groei van € 581.000 te zien. Bestuurlijk is besloten de middelen zoveel mogelijk in te zetten voor arrangementen en niet verder te groeien in de reserves. Dit is tevens te zien naar 2019 toe waar gestuurd wordt op een minimaal exploitatieresultaat.

De personeelskosten in 2017 dalen ten opzichte van de kosten van 2016. Dit heeft voor € 200.000 te maken met een daling van de kosten voor inhuur van personeel. Daarnaast worden medewerkers, die uit dienst gaan, niet altijd vervangen. Dit heeft geleid tot een daling in de vaste bezetting van 1,2 fte.

De afschrijvingen zijn in 2016 reeds lager dan in 2015 en dalen verder naar 2017. Dit heeft te maken met de verhuizing naar de Grote Markt. De investeringen op het "oude" pand aan de Louis Armstrongweg waren in zijn geheel afgeschreven eind juli 2016. De investeringen in het nieuwe pand (inventaris € 55.856 en ICT € 42.106) zijn fors lager en leiden, dan ook tot lagere jaarlijkse afschrijvingen (Louis Armstrongweg € 27.371 per jaar; Grote M per jaar)

Voor de huisvestingslasten geldt hetzelfde als voor de afschrijving. De kosten voor huur, schoonmaak e.d. voor het pand aan de Grote Markt zijn lager dan de kosten voor het oude pand. Op de Louis Armstrongweg waren de kosten voor huur en schoonmaak € 145.464 per jaar. Deze zelfde kosten op de Grote Markt zijn € 84.012 per jaar.

In de overige lasten zijn in 2016 de kosten opgenomen voor de evaluatie Passend Onderwijs, uitgevoerd door BMC. Dit was een bedrag van € 54.853. Daarnaast is nieuw onderzoeksmateriaal aangeschaft. Beide posten zijn niet teruggekomen in de meerjarenraming vanaf 2017.

Verwachte kengetallen

Vermogensbeheer	Signalerings-waarde	2016	2017	2018	2019
Solvabiliteit	< 0,30	0,60	0,61	0,61	0,62
Weerstandsvermogen	< 0,05	0,49	0,51	0,52	0,52

Budgetbeheer	Signalerings-waarde	2016	2017	2018	2019
Huisvestingsratio	> 0,10	0,02	0,02	0,02	0,02
Liquiditeit	< 0,75	2,40	2,45	2,49	2,52
Rentabiliteit		-0,12			
1-jarig	< - 0,10		0,01		
2 jarig	< - 0,05			0,01	
3 jarig	< 0,00				0,01

In meerjarig perspectief laten de kengetallen een gezonde ontwikkeling zien. Er wordt bewust gestuurd op een lage rentabiliteit, zodat de middelen zoveel mogelijk worden ingezet voor leerlingen en scholen met een extra ondersteuningsbehoefte.

Beleggen, lenen en derivaten

In 2016 is er geen sprake van beleggingen. SLA-PO heeft haar gelden gestort op (spaar)rekeningen bij de Rabobank waarvan de tegoeden direct opeisbaar zijn. Het vigerende treasury statuut moet nog worden geactualiseerd gelet op de recente wijzigingen in de betreffende regelgeving. Wel wordt reeds gewerkt binnen de bepalingen krachtens de "Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016".

Onzekerheden en risico's

Binnen het samenwerkingsverband PO zijn een aantal onzekerheden en risico's te benoemen, zowel in de rijksbekostiging als binnen de allocatie uit hoofde van het Ondersteuningsplan, dat de basis vormt voor de inzet van middelen voor arrangementen, voor zorg- en ondersteuningsstructuren alsook voor verschillende stedelijke voorzieningen. De risico's zijn in beeld bij bestuur en directie. Voor een aantal risico's zijn reeds adequate controles ingericht ter voorkoming en monitoring, voor andere risico's zijn de eerste stappen richting beheersing gezet en is de monitoring nog in ontwikkeling.

Bekostiging en verplichte afdrachten

De rijksbekostiging van het SWV-PO is gebaseerd op de leerlingprognoses van DUO en wordt bovendien vastgesteld door DUO. Mochten de werkelijke leerlingaantallen fors afwijken van deze prognoses dan heeft dit positieve dan wel negatieve invloed op de bekostiging. Ter monitoring worden werkelijke leerlingaantallen, zodra deze bekend zijn, doorgerekend binnen de bestaande ramingen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de toegangsmogelijkheden, zoals DUO die biedt, in onder meer de zogenoemde Vensters.

De verplichte afdrachten vormen een allocatie-risico binnen het SWV-PO. Het gaat hierbij om de afdrachten aan het SO en het SBO.

Binnen het SO is zowel een verhoging van het leerlingaantal als een verschuiving in zwaarte van ondersteuningsbehoefte te zien. Middels de kijkglazen wordt maandelijks de ontwikkeling binnen het SO gevolgd. In de meerjarenramingen is er vanuit gegaan, dat zowel de groei als de verschuiving in zwaarte met name in 2016 heeft plaatsgevonden. Mochten deze ontwikkelingen zich na 2016 toch verder doorzetten, dan heeft dit invloed op de uitputting van het budget voor zware ondersteuning en daarmee invloed op de inzet van deze middelen voor andere doeleinden.

Bovendien geldt de bekostigingsregel dat, indien de verplichte afdracht aan het SO de toekenning van middelen voor zware ondersteuning overschrijdt, de scholen mee moeten betalen aan het ontstane tekort. Gezien de verwachte uitputting van het budget van rond de 40% wordt dit risico op nihil geschat en zijn aanvullende maatregelen niet noodzakelijk.

Binnen het SBO zijn door het samenwerkingsverband duurzame afspraken gemaakt over het deels bekostigen van specifieke arrangementen c.q. groepen voor leerlingen die met meer resultaat in het SBO een passende plek kunnen hebben in plaats van een eventuele doorstroming naar zwaardere voorzieningen in het SO. Boven op de SBO-bekostiging levert het samenwerkingsverband een financiële bijdrage om dat mogelijk te maken in het SBO. Onderdeel van deze afspraken is ook een genormeerde groeiregeling waarmee groei of krimp tijdig wordt gemonitord.

Als belangrijk onderdeel van de interne Planning- en Controlcyclus wordt driemaal per jaar een 4-maandsrapportage opgesteld. Deze wordt besproken met het MT en de directeur-bestuurder, waarna deze rapportages worden vastgesteld en worden besproken met budgethouders. In deze rapportages wordt een prognose voor het lopende jaar opgesteld op basis van de nieuwste inzichten, afspraken en cijfers. Ook wordt een nadere toelichting gegeven op het realisatieverloop. Indien noodzakelijk wordt ook de meerjarenraming opnieuw doorgerekend. Tussentijds wordt intern maandelijks aan de directeur regie en bedrijfsvoering inzicht verschaft in de financiële stand van zaken van de begrotingsuitvoering en personeelsbezetting. De interne rapportages en de periodieke 4-maandsrapportages bieden voldoende inzicht en mogelijkheden om tijdig te kunnen bijsturen.

Personeel

Zoals eerder benoemd in zowel het Bestuursverslag als onder de verwachte personele bezetting is in 2016 een evaluatie uitgevoerd. De uitkomsten hiervan kunnen een effect hebben op de toekomstige beschikbaarstelling van expertise en begeleiding. Voor dit jaarverslag is het te vroeg om in te gaan op eventuele uitkomsten.

Het SWV-PO is sinds 1 januari 2016 niet meer aangesloten bij het vervangingsfonds. Dit betekent dat het eigenrisicodrager is voor de kosten van ziekteverzuim. Deze keuze is gemaakt daar de kosten voor het vervangingsfonds in langjarig perspectief de kosten voor vervanging bij ziekte ver overschreden. Om de mogelijkheden van verzuimpreventie te vergroten is in 2016 het Project-V opgestart. Dit project levert voor alle werkgevers binnen POA naar verwachting een verbetering op van het beleid op het terugdringen van ziekteverzuim. De implementatie van het project gaat plaatsvinden voorafgaand aan het schooljaar 2017-2018.

Het personeelsbeleid van het SWV-PO is er op gericht medewerkers te faciliteren in hun functie en zorg te dragen voor een langdurige en goede samenwerkingen tussen werkgever en werknemer. Mocht daarentegen een ontslag onvermijdbaar zijn, dan worden vooraf de risico's in kaart gebracht en een inschatting gemaakt van de financiële consequenties. Het SWV-PO hanteert het ontslagbeleid conform de cao-PO. In voorkomende gevallen wordt bezien of na het ontslag gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden die het Participatiefonds biedt. In de P&O processen is beschreven hoe verder om te gaan met medewerkers die een uitkering ontvangen na ontslag.

Doelmatigheid

Naast de niet-beïnvloedbare bekostiging van de zware voorzieningen, worden de stedelijke voorzieningen in Almere bekostigd uit de middelen van het samenwerkingsverband. Vervolgens worden middelen ingezet voor de ondersteunings- en zorgstructuur binnen de scholen in het regulier onderwijs. Specifieke arrangementen kunnen daar een onderdeel van zijn.

De generieke arrangementsmiddelen worden over de scholen verdeeld en toegekend op basis van leerlingaantallen per school. De toekenning en beschikbaarstelling vindt plaats per schoolbestuur. Het bestuur is vrij om de middelen te verdelen over de scholen.

De arrangementsmiddelen zijn bestemd voor de extra ondersteuning binnen de scholen en daarmee niet voor de basisondersteuning zoals die wordt bekostigd in de rijksbekostiging, welke de scholen daarvoor ontvangen. Overigens was vanuit dit algemene kader in 2016 nog geen vastgesteld inspectiekader beschikbaar. In algemene zin bestaat hier een onzekerheid dat de geldmiddelen voor passend onderwijs niet op een juiste en effectieve manier worden besteed door de schoolbesturen. Evenals het niet beschikbaar zijn van een uitgebalanceerd inspectiekader is, in termen van toezicht en verantwoording, ook de rol van het samenwerkingsverband nog onvoldoende uitgebalanceerd door ministerie en onderwijsinspectie.

Om de doelmatigheid van de besteding van de middelen te toetsen wordt begin 2017 voor de eerste keer een doelmatigheidscheck gedaan bij de scholen over de besteding van de middelen over schooljaar 2015-2016. Op dit moment zijn hieraan nog geen financiële consequenties verbonden. De doelmatigheidscheck zal een vast jaarlijks onderdeel worden van de toetsingen binnen het samenwerkingsverband PO.

Privacy

Binnen de afdelingen Toeleiding en Onderzoek wordt dagelijks gewerkt met gegevens van leerlingen. Deze gegevens zijn privacygevoelig. Dit zelfde geldt voor de gegevens van onze medewerkers.

Het risico, dat het werken met privacygevoelige gegevens met zich meebrengt, is dat deze gegevens in handen komen van de verkeerde personen of bedrijven.

Om de privacy van zowel leerlingen als medewerkers te waarborgen hebben alle medewerkers van het samenwerkingsverband PO begin 2017 een privacy protocol ondertekend. Hierin is geregeld op welke manier er om gegaan wordt met de gegevens van leerlingen en medewerkers en op welke manier informatie gedeeld mag worden met derden. Datzelfde geldt voor de digitale opslag van bedoelde gegevens.

Voor wat betreft de verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband bij het voorkomen van zogenoemde datalekken zijn in 2015 en 2016 schriftelijke afspraken gemaakt met het administratiekantoor en met de arbodienst. Bovendien is een meldpunt datalekken ingericht teneinde ook hier te voldoen aan de gestelde wettelijke eisen. De controle op de naleving van het privacyreglement zal in 2017 steekproefsgewijs plaatsvinden.

Jaarrekening

Grondslagen en waarderingen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling jaarverslaggeving Onderwijs (RJ 660).

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Verbonden partijen

Als verbonden partij wordt aangemerkt elke rechtspersoon waarover overheersende zeggenschap, gemeenschappelijk zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie, die nodig is voor het verschaffen van inzicht.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Waardering

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen vervaardigings- of verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen en ontvangen investeringsbijdragen (netto-methode). Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op economische levensduur waarbij de afschrijving start in de maand van aanschaf. De afschrijving loopt door tot de restwaarde nihil is. Activering vindt plaats voor investeringen vanaf € 500 met een geschatte economische levensduur van meer dan 1 jaar.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen kostprijs (inclusief eventuele rente en kosten), voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking van de stichting.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemde reserves.

De bestemde reserve TOS wordt gevormd uit het resultaat op de activiteiten voor TOS leerlingen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De vaststelling van de hoogte van de voorziening jubilea is gewijzigd. Met ingang van 2016 wordt gebruik gemaakt van het model van de PO-raad. De grondslag voor de hoogte van de voorziening is het aantal medewerkers in dienst per ultimo jaar, het aantal reeds opgebouwde dienstjaren en de verwachte blijfkans zoals deze door de PO-raad is vastgesteld. Voor het contant maken van de voorziening is aansluiting gezocht bij het door de PO-raad vastgestelde percentage van 2,50%. De werkelijke jubileum uitkeringen worden in de loop van het jaar rechtstreeks onttrokken aan de voorziening. Op basis van de "oude" systematiek zou de voorziening uitgekomen zijn op € 26.600. De "nieuwe" systematiek leidt tot een voorziening eind 2016 van € 37.000.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal 1 jaar. De kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen kostprijs.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's, die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rijksbijdragen

Onder de (rijks)bijdragen OCW worden de vergoedingen voor personele en exploitatiekosten opgenomen. De (rijks)bijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar.

Personeelslasten

De medewerkers van de stichting nemen deel in een zogenaamde toegezegde pensioenregeling. De regeling wordt gefinancierd door afdrachten aan het ABP. De stichting betaalt hiervoor premies, waarvan een deel door de werkgever wordt betaald en een deel door de werknemer.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Naar de stand van ultimo december 2016 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 96,6% (bron: website www.abp.nl).

Afschrijvingen

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

- Inventaris 5-10 jaar
- ICT:
 - Software 3 jaar
 - Hardware: 3-10 jaar
 - Overige 5 jaar

Financieel resultaat

De rentebaten en –lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten.

Belastingen

De Stichting is, als onderwijsinstelling, vrijgesteld van BTW. Tevens is de stichting vrijgesteld van de heffing van vennootschapsbelasting daar de stichting geen winstoogmerk heeft.

Balans (na resultaatverdeling)

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
Activa		
Vaste activa		
1.2 Materiële vaste activa	133.031	89.846
Totaal vaste activa	133.031	89.846
Vlottende activa		
1.5 Vorderingen	321.120	1.630.889
1.7 Liquide middelen	2.339.854	1.443.269
Totaal vlottende activa	2.660.974	3.074.158
Totaal activa	2.794.005	3.164.004

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
Passiva		
2.1 Eigen Vermogen	1.649.672	2.043.143
2.2 Voorzieningen	37.000	28.000
2.4 Kortlopende schulden	1.107.333	1.092.861
Totaal passiva	2.794.005	3.164.004

Staat van baten en lasten

	2016	Begroot 2016	2015
	EUR	EUR	EUR
Baten			
3.1 Rijksbijdragen	3.131.431	2.553.200	3.228.326
3.2 Ov. Overheidsbijdragen en -subsidies	43.280		
3.5 Overige baten	178.308	257.200	1.535.152
Totaal baten	3.353.019	2.810.400	4.763.478
Lasten			
4.1 Personeelslasten	3.305.674	3.014.300	3.197.524
4.2 Afschrijvingen	54.777	76.700	65.365
4.3 Huisvestingslasten	82.228	92.700	96.773
4.4 Overige lasten	307.056	351.100	203.499
Totaal lasten	3.749.735	3.534.800	3.563.161
Saldo baten en lasten	-396.716	-724.400	1.200.317
5 Financiële baten en lasten	3.245	100	1.077
Totaal resultaat	-393.471	-724.300	1.201.394

Kasstroomoverzicht

	2016 EUR	2015 EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	-396.716	1.200.317
<i>Aanpassing voor:</i>		
Afschrijvingen	54.777	65.365
Mutaties voorzieningen	9.000	-202
<i>Verandering in vlottende middelen</i>		
Vorderingen (-/-)	-1.309.769	-86.504
Schulden	14.472	-356.091
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	991.302	995.893
Ontvangen rente	3.245	1.077
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	994.547	996.970
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa (-/-)	97.962	17.116
Desinvesteringen in materiële vaste activa		
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-97.962	-17.116
Mutatie liquide middelen	896.585	979.854
Stand liquide middelen 1-1	1.443.269	463.415
Stand liquide middelen 31-12	2.339.854	1.443.269
Mutatie liquide middelen	896.585	979.854

Toelichting op de balans

Vaste activa

	Aanschaf- prijs 1-1-2016 EUR	Afschrijving cumulatief 1-1-2016 EUR	Boek- waarde 1-1-2016 EUR	Investering 2016 EUR	Boek- waarde Desinvest. EUR	Afschrijving 2016 EUR	Aanschaf- prijs 31-12-2016 EUR	Afschrijving cumulatief 31-12-2016 EUR	Boek- waarde 31-12-2016 EUR
1.2 Materiële vaste activa									
1.2.1 Gebouwen en terreinen									
1.2.2.1 Meubilair									
1.2.2.2 Inventaris en apparatuur	269.498	235.007	34.491	55.856	0	35.527	325.354	270.534	54.820
1.2.2.3 OLP									
1.2.2.4 ICT	97.096	41.741	55.355	42.106	0	19.250	139.202	60.991	78.211
Materiële vaste activa	366.594	276.748	89.846	97.962	0	54.777	464.556	331.525	133.031

Vorderingen

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
1.5 Vorderingen		
1.5.1 Debiteuren	222.723	203.223
1.5.7 Overige vorderingen	34.116	1.309.888
1.5.8 Overlopende activa	64.281	117.778
Totaal vorderingen	321.120	1.630.889
<i>Uitsplitsing</i>		
1.5.7.3 Overige	34.116	1.309.888
Overige vorderingen	34.116	1.309.888
1.5.8.1 Vooruitbetaalde kosten	62.007	116.703
1.5.8.3 Overige overlopende activa	2.274	1.075
Overlopende activa	64.281	117.778

Van de nog openstaande posten debiteuren (1.5.1) staat medio maart 2017 nog € 37.655 open.

De post Overige vorderingen (1.5.7) bestaat uit de vordering op een schoolbestuur inzake middelen voor LGF-leerlingen. De afwijking t.o.v. 2015 heeft te maken met de afwikkeling van Stichting Gewoon Anders.

Liquide middelen

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
1.7 Liquide middelen		
1.7.1 Kasmiddelen	150	136
1.7.2 Tegoeden op bankrekeningen	2.339.704	1.443.133
Totaal liquide middelen	2.339.854	1.443.269

De post Tegoeden op bankrekeningen (1.7.2) bestaat uit de saldi op de volgende bankrekeningen:

- Rabobank spaarrekening € 1.810.548
- Rabobank rekening courant € 506.312
- Rabobank bankgarantie € 22.844

Eigen vermogen

	Stand 1-1-2016 EUR	Resultaat 2016 EUR	Overige mutaties EUR	Stand 31-12-2016 EUR
2.1 Eigen Vermogen				
2.1.1 Algemene reserve	1.181.160	-92.710		1.088.450
Bestemde reserve TOS	161.983	399.239		561.222
Bestemde reserve knelpunten arrangementen	700.000	-700.000		0
Eigen Vermogen	2.043.143	-393.471	0	1.649.672

De bestemde reserve knelpunten arrangementen, welke in 2015 was gevormd uit een deel van het liquidatievermogen van Stichting Gewoon Anders, is in 2016 volledig ingezet als extra arrangementsmiddelen voor de scholen.

Van de ontvangen financiële middelen voor de TOS-activiteiten is overeengekomen dat deze niet in de algemene activiteiten van passend onderwijs wegvloeien. Derhalve wordt het resultaat in een afzonderlijke bestemde reserve TOS opgenomen.

Voorzieningen

	Stand 1-1-2016 EUR	Dotaties EUR	Onttrek- kingen EUR	Stand 31-12- 2016 EUR	Kort- lopend deel < 1 jaar	Lang- lopend deel > 1 jaar
2.2 Voorzieningen						
2.2.1 Personeels- voorzieningen	28.000	18.465	9.465	37.000	3.614	33.386
Voorzieningen	28.000	18.465	9.465	37.000		

De personeelsvoorziening is een voorziening voor uitkeringen in het kader van dienstjubilea. Met ingang van 2016 vindt waardering plaats op basis van in dienst zijnde medewerkers en de duur van de dienstbetrekking, waarbij een inschatting is gemaakt van de blijfkans. Dit conform de rekeensystematiek, die is aanbevolen door de PO-raad.

Kortlopende schulden

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.3 Crediteuren	115.457	256.301
2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen	143.531	168.797
2.4.8 Schulden ter zake van pensioenen	38.805	38.914
2.4.9 Overige kortlopende schulden	497.552	471.056
2.4.10 Overlopende passiva	311.988	157.793
Totaal kortlopende schulden	1.107.333	1.092.861
<i>Uitsplitsing</i>		
2.4.7.1 Loonheffing	135.048	146.589
2.4.7.3 Premies sociale verzekeringen	8.483	22.208
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>	143.531	168.797
2.4.9.2 Toegekende bijdragen kwaliteitsimpuls basis	26.300	292.306
2.4.9.3 Overige	471.252	178.750
<i>Overige kortlopende schulden</i>	497.552	471.056
2.4.10.2 Vooruit ontvangen subsidies OCW		6.131
2.4.10.3 Vooruit ontvangen subsidies	122.970	-
2.4.10.4 Vooruit ontvangen termijnen	69.669	33.110
2.4.10.5 Vakantiegeld en -dagen	115.283	113.567
2.4.10.6 Accountants- en administratiekosten	4.066	4.985
<i>Overlopende passiva</i>	311.988	157.793

De post Toegekende bijdragen kwaliteitsimpuls basisondersteuning (2.4.9.2) ad € 26.300 betreft de nog niet door de basisscholen opgevraagde en uitbetaalde bedragen.

De post Overige onder de Overige kortlopende schulden (2.4.9.3) behelst merendeels de onderlinge verrekening van kosten tussen de stichtingen vallend onder Passend Onderwijs (€ 183.437) en de overdracht van middelen aan scholen (€ 177.383). In 2015 was een groot deel hiervan reeds voor einde kalenderjaar financieel afgehandeld.

De post Vooruit ontvangen subsidies (2.4.10.3) behelst 2 subsidies van de gemeente Almere voor het ontwikkelen van een curriculum voor NEO en het project "School in de wijk". Beide subsidies zijn voor schooljaar 2016-2017.

Verantwoording subsidies

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag Toewijzing EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	Prestatie afgerond j/n
G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule					

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag Toewijzing EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	Totale kosten EUR	Te verrekenen EUR
G2 Subsidies met verrekeningsclausule						
G2A Aflopend per ultimo verslagjaar						

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag Toewijzing EUR	Saldo 1-1-2016 EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	Lasten in verslagjaar	Totale kosten 31-12-2016 EUR	Saldo nog te besteden 31-12-2016 EUR
G2 Subsidies met verrekeningsclausule								
G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar								

Toelichting op de staat van baten en lasten

Rijksbijdragen

	2016	2015
	EUR	EUR
3.1 Rijksbijdragen		
3.1.1 Rijksbijdragen OCW	7.426.229	7.927.586
3.1.2 Overige subsidies OCW		
3.1.3 Af: inkomensafdrachten doorbetalingen	-6.079.598	-6.457.280
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	1.784.800	1.758.020
Totaal rijksbijdragen	3.131.431	3.228.326

De post Rijksbijdragen (3.1) zijn de bruto rijksvergoedingen voor het samenwerkingsverband minus de afdrachten aan het SO (€ 2.259.759) betreffende leerlingen woonachtig in Almere.

De post Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV (3.1.4) behelst de inkomsten van Viertaal inzake de middelen voor TOS-leerlingen.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	2016	2015
	EUR	EUR
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies		
3.2.2 Ov. Overheidsbijdragen	43.280	
Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies	43.280	

Onder de post Overige Overheidsbijdragen (3.2.2.) is de besteding in 2016 opgenomen van de subsidie voor het Project Aanjaaggelden 2016-2017 School in de Wijk (€ 8.279) en voor het Project Aanjaaggelden 2016 Curriculum Neo (€ 35.001).

Andere baten

	2016 EUR	2015 EUR
3.5 Overige baten		
3.5.2 Detachering personeel	155.766	296.582
3.5.6 Overige	22.542	1.238.570
Totaal overige baten	178.308	1.535.152

De post Detacheringen personeel (3.5.2) bestaat uit de vergoeding voor de dienstverlening aan scholen op basis van opdracht.

In 2015 bestond de post Overige (3.5.6) merendeels uit inkomsten als gevolg van de opheffing van Stichting Gewoon Anders. Dit was eenmalig.

Personeelslasten

	2016 EUR	2015 EUR
4.1 Personeelslasten		
4.1.1 Lonen en salarissen	3.517.196	3.661.953
4.1.2 Overige personeelslasten	-211.522	-437.426
4.1.3 Af: uitkeringen		27.003
Totaal personeelslasten	3.305.674	3.197.524
<i>Uitsplitsing</i>		
4.1.1.1 Bruto lonen en salarissen	2.829.828	2.980.289
4.1.1.2 Sociale lasten	364.493	338.232
4.1.1.3 Pensioenpremies	322.875	343.432
Lonen en salarissen	3.517.196	3.661.953
4.1.2.1 Dot. Pers. Voorzieningen	18.465	7.449
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	720.832	765.927
4.1.2.3 Overige personeelslasten	137.833	84.340
4.1.2.4 Doorberekende kosten	-1.088.652	-1.295.142
Overige personeelslasten	-211.522	-437.426

Onder de post Personeel niet in loondienst (4.1.2.2) zijn de kosten voor het schoolmaatschappelijk werk (€ 160.332) en inhuur van specifieke expertise voor onderzoek en begeleiding opgenomen (€ 560.500).

De post Doorberekende kosten (4.1.2.4) is negatief. Een bedrag ad € 1.088.652 is opgenomen inzake de interne doorbelastingen van de andere stichtingen waarmee een gemeenschappelijke back-office, staf en directievoering wordt gevoerd.

Afschrijvingen

	2016	2015
	EUR	EUR
4.2 Afschrijvingen		
4.2.2 Materiële vaste activa	54.777	65.365
Totaal afschrijvingen	54.777	65.365

Huisvestingslasten

	2016	2015
	EUR	EUR
4.3 Huisvestingslasten		
4.3.1 Huur	123.034	147.520
Doorbelaste huisvestingskosten	-40.806	-50.747
Totaal huisvestingslasten	82.228	96.773

Overige lasten

	2016	2015
	EUR	EUR
4.4 Overige lasten		
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	301.362	244.297
Doorbelaste adm- en beheerslasten	-130.278	-100.110
4.4.4 Onderwijsmiddelen en projecten	135.972	59.312
Totaal overige lasten	307.056	203.499
<i>Specificatie honorarium</i>		
4.4.1.1 Onderzoek jaarrekening	8.422	6.855
Accountantslasten	8.422	6.855

Onder de post Administratie- en beheerslasten (4.4.1) zijn met name de in samenwerking met de overige stichtingen binnen Passend Onderwijs gemaakt kantoorkosten inzake de regeling "Kosten voor gemene rekening" opgenomen evenals bij de huisvestingslasten. Tevens staan hier de eigen organisatiekosten.

De post Onderwijsmiddelen en projecten (4.4.4) behelst met name kosten voor projecten (€ 106.433) welke hieronder nader zijn uitgesplitst. Daarnaast zijn materialen voor onderzoek aangeschaft (€ 22.982).

De post Onderzoek jaarrekening (4.4.1.1) behelst de kosten, die betrekking hebben op de jaarrekeningcontrole 2016 inclusief de nog te betalen kosten voor de jaarrekeningcontrole 2016.

De projectkosten zijn als volgt onder te verdelen.

	2016	2015
	EUR	EUR
Projectkosten		
Invoering Passend Onderwijs	9.783	24.265
Meerbegaafd / NEO	5.309	5.971
Nationale Plusklas	11.715	
Evaluatie Passend Onderwijs	54.853	
Overige	24.773	28.811
Totaal projectkosten	106.433	59.047

In opdracht van de schoolbesturen is een evaluatie van Passend Onderwijs uitgevoerd door BMC. De kosten hiervoor zijn opgenomen onder de projectkosten.

De overige projecten betreft onder andere de organisatie van passend onderwijs bijeenkomsten.

Financieel

	2016	2015
	EUR	EUR
5 Financiële baten en lasten		
5.1 Rentebaten	3.245	1.077
Totaal financiële baten en lasten	3.245	1.077

Verplichte toelichting

Model E: Verbonden partijen

Naam	Juridische vorm 2016	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen Vermogen 31-12-2016 EUR	Resultaat 2016 EUR	Art. 2:403 BW j/n	Deelname %	Consolidatie j/n
Stichting Gewoon Anders	Opgeheven							
Stichting leerlingzorg Almere – VO	Stichting	Almere	1	1.888.367	455.925	Nee	0%	Nee
Stichting Almere Speciaal	Stichting	Almere	1	1.382.312	108.399	Nee	0%	Nee
Stichting Taalcentrum Almere	Stichting	Almere	1	1.822.939	487.606	Nee	0%	Nee

Alle transacties met verbonden partijen zijn in het verslagjaar 2016 onder normale marktvoorwaarden aangegaan.

De doorbelasting van kosten voor gemene rekening heeft plaatsgevonden op basis van de werkelijke kosten en vooraf vastgestelde verdeelsleutels.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Leidinggevende topfunctionarissen

Topfunctionaris	R. Pet	
Bedragen x € 1	2016	2015
Functiegegevens		
Aard van de functie	bestuurder	bestuurder
Duur van het dienstverband	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in FTE)	1,00	1,00
Gewezen topfunctionaris	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking	nee	nee
Bezoldiging		
Beloning	94.685	93.778
Belastbare onkosten vergoeding	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	12.695	13.299
Totaal bezoldiging	107.380	107.077
Toepasselijk WNT maximum	179.000	178.000

Toeziethoudende topfunctionarissen

Topfunctionaris	M. Denters	
Bedragen x € 1	2016	2015
Functiegegevens		
Aard van de functie	voorzitter	voorzitter
Duur van de functie	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Bezoldiging		
Beloning	10.700	7.245
Belastbare onkosten vergoeding	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
Totaal bezoldiging	10.700	7.245
Toepasselijk WNT maximum	26.850	26.700

Topfunctionaris Bedragen x € 1	I. Verheggen 2016/2015	M. Eijgenstein 2016/2015	K. Oosterbaan 2016/2015	S. van Rijnbach 2016/2015	T. Kruijer 2016/2015
Functiegegevens					
Aard van de functie	lid	lid	lid	lid	lid
Duur van de functie	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkosten vergoeding	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	-	-	-	-	-
Toepasselijk WNT maximum 2016	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900
Toepasselijk WNT maximum 2015	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800

Voor onderwijsinstellingen gelden specifieke regels voor de WNT. In de regeling van het ministerie van OCW van 10 november 2015 wordt expliciet vermeld dat het systeem van bezoldigingsklassen niet van toepassing is op samenwerkingsverbanden, omdat deze instellingen geen leerlingen of onderwijssoorten hebben. Het algemene WNT maximum geldt dan ook voor samenwerkingsverbanden.

De topfunctionarissen van de organisatie Passend Onderwijs Almere zijn in dienst en/of worden bezoldigd vanuit Stichting Leerlingzorg Almere Primair Onderwijs. De kosten worden middels de samenwerkingsovereenkomst "Kosten voor gemene rekening" verdeeld over de stichtingen vallend onder Passend Onderwijs Almere.

Het aandeel van SLA-PO in deze kosten is 35%.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Intern overleg inzake de besteding van de duurzame inzetbaarheidsuren, conform art. 8A.3 cao PO heeft ertoe geleid, dat geen uren voor ouderenverlof gespaard kunnen worden (art. 8A.8 cao PO). Derhalve is geen voorziening voor duurzame inzetbaarheid gevormd.

Met ingang van 1 januari 2016 is de stichting eigen risicodragers voor de kosten van vervanging bij afwezigheid van personeel (art. 183 WPO, art. 169 WEC).

In 2016 is de organisatie verhuisd van de Louis Armstrongweg naar de Grote Markt in Almere. Er is een dispuut met de verhuurder van de Louis Armstrongweg inzake de afwikkeling van huur en gemaakte extra kosten. Verwacht wordt dat dit geen nadelige gevolgen zal hebben voor de organisatie. Het maximale financiële risico beperkt zich tot 1 maand huur zijnde € 11.305.

Voorwaardelijke verplichtingen

Er zijn geen voorwaardelijke verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

	Tot 1 jaar EUR	Van 2 tot 5 jaar EUR	Langer dan 5 jaar EUR
Huur pand Grote Markt	70.380	246.330	
Huur kopieermachines	13.372	28.973	

De stichting is met de overige stichtingen vallend onder Passend Onderwijs Almere een meerjarige overeenkomst aangegaan voor gezamenlijke bestuurs- en bedrijfsvoering. De kosten worden middels de samenwerkingsovereenkomst "Kosten voor gemene rekening" op basis van een vaste verdeelsleutel verdeeld over de stichtingen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich in de periode van het opmaken van de jaarrekening geen feiten voorgedaan die als "gebeurtenissen na balansdatum" zijn te kwalificeren.

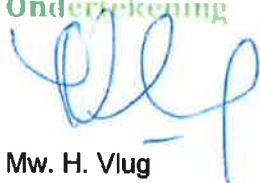
Voorstel bestemming resultaat 2016

De jaarrekening 2016 sluit met een nadelig saldo van € 393.471. De volgende verdeling van het resultaat wordt voorgesteld.

- De bestemde reserve knelpunten arrangementen ad € 700.000 is in 2016 volledig ingezet voor extra arrangementen op de scholen. Voorgesteld wordt deze bestemde reserve geheel vrij te laten vallen.
- De TOS activiteiten leiden in 2016 tot een positief resultaat van € 399.239. Voorgesteld wordt dit resultaat toe te voegen aan de bestemde reserve TOS.
- Voor het overige resultaat, zijnde € 92.710 negatief, wordt voorgesteld dit te onttrekken aan de Algemene reserve.

Overige gegevens

Ondertekening

Mw. H. Vlugg

Directeur/bestuurder

Dhr. M. Denters

Voorzitter ledenraad

Almere, 28 juni 2017

Almere, 28 juni 2017

Gegevens over de rechtspersoon

Naam	Stichting Leerlingzorg Almere Primair Onderwijs
Adres	Postbus 10130, 1301 AC Almere
Telefoon	036-7670200
Emailadres	info@passendonderwijs-almere.nl
Contactpersoon	J.A. van Tok
KvK-nummer	39068883
Bestuursnummer	21642 (m.i.v. 1-8-2014)
Brinnummer	n.v.t.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting Leerlingzorg Almere Primair Onderwijs

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting Leerlingzorg Almere Primair Onderwijs te Almere gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Leerlingzorg Almere Primair Onderwijs op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2016;
- de staat van baten en lasten over 2016;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Leerlingzorg Almere Primair Onderwijs, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Utrecht, 26 juni 2017

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. M.A. Brandhorst MSc RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.